

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا

يَغْتَبْ بَعْضُكُم بَعْضًا ...

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

... وَلَا تَحَسَّسُوا، وَلَا تَجَسَّسُوا، وَلَا تَحَاسَلُوا، وَلَا تَدَابَرُوا، وَلَا تَبَاغَضُوا،

وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا.

KARDEŞLİĞİ KÖRELTEN AFETLER: TECESSÜS, SU-İ ZAN...

Kardeşlerim!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “Ey iman edenler! Zannın çoğundan kaçın. Çünkü zannın bir kısmı günahdır. Birbirinizin kusurunu araştırmayın. Kimse kimseyi arkasından çekirtmesin...”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Efendimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “... Birbirinizin kusurunu araştırmayın. Birbirinizin özel hallerinin peşine düşmeyin. Birbirinize haset etmeyin. Birbirinize sırt çevirmeyin. Birbirinize karşı kin beslemeyin. Ey Allah’ın kulları, kardeş olun!”²

Kardeşlerim!

Dinimizde insanın haysiyetini rencide eden ve onurunu zedeleyen her türlü tutum ve davranış haram kılınmıştır. Çünkü insanı insan yapan en büyük değer, onun izzeti ve itibarıdır. İnsanın, kendisi ve diğer insanların saygınlığını her daim göz önünde bulundurarak hareket etmesi, insanca bir yaşamın gereğidir.

Yüce Yaratan’ın mükerrem kıldığı insanoğlu, iman ile kemale ulaşır. Peygamberimiz (s.a.s), bu imanın bir sonucu olarak müminin “güvenilir insan” olduğunu söyler. Kutlu Nebi’nin tarifine göre mümin, gıybetle, arkadan çekirtmekle, olur olmaz sözlerle dilini zehirli bir ok haline getirmez; zihnini su-i zanla kirletmez; ayıp ve kusurları ortaya dökmez; insanlarla alay etmez; kendisinin ve başkalarının saygınlığına gölge düşürecek davranışlar sergilemez.

Kardeşlerim!

Yüce dinimiz, müminler arasındaki kardeşliği bizlere eşsiz örneklerle takdim eder. Bu kardeşlik, bir bedenim ahenk içinde çalışan organları gibi yekvücut bir kardeşliktir. Bu kardeşlik, bir binanın birbirine kenetlenmiş yapı taşları gibi sapasağlam bir kardeşliktir. Bu kardeşlikte kardeşimizin canı bizim canımızdır, kardeşimizin onur ve haysiyeti bizim onur ve haysiyetimizdir; onun yokluğu yokluğumuz, varlığı

varlığımızdır. Bu kardeşlikte kardeşin canı, malı, izzet ve şerefi saygındır, dokunulmazdır. Kardeşimiz, nazargâh-ı ilâhi olan bir gönle sahiptir. Ve bu gönül, en ufak bir îma ile dahi incitilmeyecek kadar değerlidir.

Kardeşlerim!

Günlük hayatımızda zihinlerimiz türlü haberlerle yorgun düşmektedir. Kulaklarımız, arzu edilen edilmeyen nice sözler işitmektedir. Kimi zaman dillerimizden, farkında olmadan yerli yersiz ifadeler dökülebilmektedir. Ancak, Peygamberimiz (s.a.s), her duyduğunu söylemesinin kişiye günah olarak yeteceğini,³ insanların, düşünmeksizin ağızlarından çıkan sözler sebebiyle cehenneme sürüklenebileceklerini bildirmiştir.⁴ Allah Resûlü (s.a.s), konuşurken çok titiz davranmış ve hiç kimse hakkında isim zikrederek kötü söz söylememiştir. Bunun yerine, insanların olumsuz davranışlarını gördüğü zaman onları düzeltmek için, “İnsanlara ne oluyor da şöyle şöyle yapıyorlar?” gibi genel ifadeler kullanmıştır. Efendimiz (s.a.s), gıybet, dedikodu, su-i zan, laf taşıma, özel halleri araştırma gibi mümine yakışmayan durumlardan uzak durmayı, “Ya hayır söylemeyi ya da susmayı” emretmiştir.

Aziz Müminler!

Yüce Rabbimiz, “Hakkında bilgin bulunmayan şeyin ardına düşme. Çünkü kulak, göz ve gönül, bunların hepsi ondan sorumludur.”⁵ buyurmaktadır. Bu âyet bizlere sorumluluğumuzu, her bir işimizin, sözümüzün, bir gün hesabının sorulacağını hatırlatmaktadır. Bu gerçeğe rağmen günümüzde birtakım asılsız haberler yüzünden haysiyetler zedelenebilmekte, aileler dağılabilmekte, kardeşlik ve dostluklar zarar görebilmektedir. Unutulmamalıdır ki, doğruluğunu araştırma gereği duymadan bu tür haberlerin peşine düşenler de en az bunları çıkarıp yayanlar kadar sorumludur.

Kardeşlerim!

Gıybet, yalan, iftira ve kötü zan gibi ahlaki zaafılar, insanlar arasındaki güven, sevgi ve saygıyı yok eder; kin, nefret, düşmanlık gibi İslam’ın ruhuyla asla bağdaşmayan durumlara neden olur.

Unutmayalım ki, her şeyin en ince ölçüyle tartılacağı, hiçbir pişmanlığın fayda vermeyeceği o büyük günde her sözümüzden ve zannımızdan sorgulanacağız. Yine unutmayalım ki; o gün ebedi nimetlere kavuşacak olanlar, zihnine, gönlüne, diline, eline, hâsılı bütün bedenine sahip çıkan ve hayata mümince bakanlardır.

¹ Hucurât, 49/12.

² Buhârî, Edeb, 57.

³ Ebu Davud, Edeb, 80.

⁴ Müslim, Birr ve Sıla, 105.

⁵ İsrâ, 17/36.